

MINDSZENT-SZEGVÁR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

és

VIDÉKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egy évre 3frt — kr.
Félévre 1 frt 50 kr.
Negyedévre — 75 kr.
Egygyes szám ára 6 kr.

Hirdetések jutányosan felvételnek

Megszivlelésül azoknak kikit illet.

Az 1880—1 évi ártérfejlesztés óta a mindszei révközlekedés lényegesen megváltozott.

E változás előáll mindazon időszakban melyben a kiszélesített árteret a Tisza hullámai borítják, s a komp kikötőjét a két átellenes töltéstest képezi. E körülmény pedig évenként előáll, hol ősszel, hol tavasszal vagy nyáron; rövidebb huzamosabb ideig, de rendszeren minden alkalommal pár hónapig.

A kit ilyenkor ügyei-bajai a Tisza ellenkező oldalára szólitának, s esetleg kedvezőtlen pillanatban a komp indulása után — vetődik a révbe, annak ugyan nem irigylendő a helyzete, főleg ha sürgős az utja. Türelmetlen valami ez, s csodáljuk, hogy mai nap ily ázsiai állapot évtizeden át fentarthatja magát.

Tekintetbe veendő az is, hogy Csongrádmegye területén levő révek közt a legnagyobb közlekedés Mindszentnél van.

A vármegye volna hivatala első rendben a kezdeményezést megtenni arra nézve, hogy ily nagyforgalmu ponton, minő a mindszei rév, az eddigi vizás állapotok megszűnjének s ezt annál inkább várhatjuk a vármegyétől, miután a Tiszántúli községek felé vezető utunk megyei uttá léptetett elő.

Szerintünk két módon lehetne az árteret áthidalni és pedig egy a célnak megfelelő keresztöltéssel oly formán, hogy három-négy nyílás hagyatnék a vizleflyásának, e nyílások dobogóval láttatnának el. Kétség kívül egy ily — két oldalról ki kövezett — töltés jó karban tartása nagy áldozattal nem járna.

Igaz, hogy nagy vízállásoknál a töltés nyílásai dacára is — duzzadást idézne elő, de a töltés mindkét oldalán elterülő talaj oda volna fejlesztendő, hogy a viz, növekedésével arányosan huzodnék az alsó részekbe, azt hisszük, ily módosításokkal ha előállana is némi duzzadás, de veszélyes az nem volna.

Másik megoldási mód lenne, ha egy ártéri fahid építettnék. Ennél már viztorló-dástól sem kellene tartani. Legfelyebb azon szakértelm gáncoskodnék a hid oszlopai miatt, mely a multban a viz gyorsabb leflyása végett kivágatta a partok közelében levő füzéseket s aztán eredmény hiányában másoknak új füzéseket kellett beállítani.

A technikának ma mi sem áll utjában, ezen ártéri áthidalás kérdése, pedig nem oly labirinthszerű valami, hogy annak megoldására a mai technika az utat s módot meg nem találná, csak a vármegye tegyen meg mindent a maga részéről, szüntesse be e szégyenletes állapotot, hozzon

áldozatot, ezt kívánja a megye egy tetemes vidékének érdeke.

Ezen áldozat pedig nem gyümölcstelen töke lenne. Akár házilag kezelné a megye, akár bérbe adná a hidvámszedést, a töke bizonyos idő mulva csak vissza menne azon kezekbe, mikből az kikerült. Örömmel fizet minden utas, ha nem kelend naphosszant a révbe vesztegelnie.

Természetes, hogy a közlekedési ut egyedül a hidon vezethet.

Érdeklő ez ártér kérdés a Pallavicini uradalma; H.-M.-Vásárhely, Mindszent, Csany községek a kisteleki, s Szeged felsőrézsi tanyákat, tehát a megye nagyobb felét.

Mellözve megyénk városai s községeknek népes vásárait, mily óriás forgalom van révünkön pl ősszel és tavasszal!

Ősszel a roppant mennyiségi káposzta tavasszal burgonya révünkön keresztül jut Mindszent, Szegvár s Szentés piacaira, s ez élelmi cikket nem idegen megyék szolgáltatják piacunkra, hanem azok a megye lakosainak produktumai. H.-M.-Vásárhely minden ősszel s tavasszal s jószágajtással veszi igénybe révünket oly nagy mérvben, hogy nem ritkán a közlekedés is felakad.

Szóval oly közlekedési pont megyénk területén a mindszei rév, hogy egy ártéri hid hamarabb kifizetné magát mint gondólnók.

Égető kérdés ezen ártér áthidalása sürgősebb a vasutnál, előbbrevaló a kövezett utnál, mert ámbár mi is elszoktuk Csongrádmegyében mondani, hogy „idő pénz“ de ha mindszei révén meglátjuk a sok heverő embert jószágot, — heverésre levén kárhóztatva a közlekedés miatt, hát azt kell mondanunk, hogy vármegyénknek nem sokat adnak ezen életbe vágó közmondásra, különben, nem tűrnék, hogy lakosaink rossz közlekedés miatt anyi hátra maradást szenvedjenek dolgaikban.

Franciaország az 1870—71-ik veresége után a munka időt egy órával hosszabbította meg, s ez óra igen sok milliót hozott az országnak.

Ha mi is oly drága pénznek tartanók az időt, mint Franciaország, akkor ily idő pazarló közlekedést, minő a mindszei révénél az ártér miatt fen áll, nem tűrnék meg egy hosszú évtizeden keresztül.

Révünknek a szolgálat pontos, a járművek kitűnők, s révünk mindkét szempontból felette áll a megye területén levő összes réveknek, de e pontosság nem teszi kedvezőbbé a közlekedést a türelmetlen ártéri közlekedés miatt.

Halljuk, hogy van is megyénknek valami terv a kérdéses ártér áthidalása érdekében, de ez nekünk kevés, s mindaddig, míg e terv a fiókban várja a boldogabb időket, addig az ázsiai állapotok meg nem szűnnek tisztai közlekedésünknek.

Vegye egész komolysággal a vármegye kezébe ez ügyet, s keressen utat, s módot ezen égető kérdés minél gyorsabb s jobb megoldására.

Népoktatásügyi törvényünk 54. §-a.

Jelzett törvény 54. §-a azt mondja: „A szorgalmi idő falu helyen éven át legalább 8 városban legalább 9 hónap legyen.“ Valamint a természet szépsége már tavasz kezdetével gyönyörködteti a szemet, bámulatra ragadja az emberi szellemet, hogy azon kicsi magva, mit az ember tetenben helyett bizalommal elvetett, mily szépen fejlődik, mily busásan fogja megtermeni munkája gyümölcsét — ugy a tanító az iskolában örül a nagy fáradsággal elvetett magnak látva növendékeinek nemesedését, fejlődését testben és lélekben látva előmenetelét látva munkájának gyümölcsét!

Nincs öröm fájdalom nélkül!

A tanítónak is ezen öröme megzavartatik a tavaszi munka idő beálltával, mert a munkás ember, hogy az elvetett mag gyümölcsét minél nagyobb mérvben segítse elő tudja, hogy azt ápolni kell és hogy csakis munka szorgalom, termi meg a maga édes gyümölcsét igazán és tudja azt is, ki ezt szem elől téveszti „felkopik télen az álla!“

Ezért tavasz kezdetével a szegény munkás családok hangya szorgalommal dolgoznak a mezőn és foglalkoztatják a kisebb családtagokat a tanköteles gyermekeket is, minék következtében tavasz kezdetével a népes iskolák népteleneké válnak — a megkezdett épület bevégtelen maradt — mit bizonyít az is, hogy a munka idő beállta előtt egyes-egyes iskolában lévő 80, 130, 183 tanulóól évizvizsgán alig látunk 10—15 öt.

És ez ismétlődik minden évben; évizvizsgáikon nincs növendék!

Tapasztalásból beszélök midőn azt állítom, hogy ápril és május hónapokban midőn a havi kimutatásokat kell össze állítanunk kimutatunk az igazolt és igazolatlan félnapokat alig-alig tudjuk a sok engedélyezett cédulát össze szedni azokon eligazodni, a hivatalból kívánt kimutatást pontosan elkészíteni, mivel egyik 10 napot másik 2 hetet, a harmadik tudja Isten mennyi időt enged a tanulóknak, de hátha az engedélyt kapott tanuló az engedélyezett 10 nap, két hét előtt vagy után mulasztott és azt kiírjuk, mi történik? Az atya vagy öreg szüle a tanító nyakára megy és azt mondja: miért írta ki „profesor“ ur fiamat hiszen engedélyt kapott! Hiába magyarázgatja az ember, hogy az engedélyezett időre a kiírás nem szól, hanem az előtt, vagy azután mulasztott; ő a kiírást nem érti, mert hát engedélyt kapott!

No de nem irigylendő az elnökség dolga sem egymásnak adják a kilincset a szülők, hogy gyermekeiket kikérjék és saját szavaikkal élve: „egy kis gunyára valót, hogy keresenek.“ A panaszt, az okokat meghallgatva, csakugyan az elnökségnek meg kell adni az engedélyt. Hiába

földmivelő nép vagyunk; ez időszak az, midőn — itt az alföldön — az atya már 7 éves gyermekét is használja és 9 éves gyermeke annyi napszámmal számol be a hét utolsó napján, hogy a felsőmegyékben a felnőtt emberek sem többet.

De a tanítónak nemcsak az a kellemetlensége származik, hogy a szülővel összeütközésbe jő, hanem ott a vizsga a midőn a 10 napot, 2 hetet stbet, mulasztott tanuló vizsgára feljő — persze drága tudás, és azok pedig a kikben biztunk, hogy ott fognak maradni, kimaradtak, mert engedélyt kaptak.

Most aztán mutasseredményt tanító! He lyi szokás szerint tudjuk azt, hogy a vizsga idő az midőn a tanítónak kötelessége bemutatni évi munkájának gyümölcsét; meggyőzni a kiküldött bizottságot, hogy a tanügyre fordított pénz, kárba nem veszett, mert a növendékek, jövő nemzedékek, oly szép és annyi szellemi kincset gyűjtöttek maguknak, erejük-höz képest, mi többet ér minden földi vagyonnál!

Adjunk alkalmat a szülőnek arra nézve, hogy a tavaszi munka beálltával tanköteles gyermekekkel szabadon rendelkezzenek ruhára valót a gyermekek maguknak keressenek, hogy télen ez okból ne maradjanak el az iskolából!

Ne tekintse, ne sorolja tehát magát Mindszent községe ez irányban sem a városok sorába, hogy a szorgalmi időt 10 hónapig hagyja és a szülőket folytonos zaklatásnak hagyja kitenni, hanem határozatilag mondja ki az iskolaszék: Mindszent község iskoláinál a népoktatásügyi törvény 54. §. értelmében a szorgalmi idő 8 hónapig tart.

De most már ebből kifolyólag az a kérdés merülhet fel: e 8 hónap alatt a törvénytartó tananyagot elvégezheti e a tanító!

E kérdésre ugybiszem csakis igennel felelhetünk, mivel tudjuk, hogy pontos iskolába járás mellett hetenkint, hónaponként, 8 hónap alatt pedig mit és mennyit végezhetni?

Pontos iskolába járást említettem, igen, mert ha a szorgalmi idő 8 hónapból állana, akkor engedélyeket osztogatni nem kellenék mivel ez csakis a tavaszi munka idő beálltával veszi leginkább kezdetét, addig pedig a növendékek jár-

nak rendszeresen és ha nem járnának akkor csak ugyan a törvény szigorát kellenék alkalmazni holott ez az 10 hónapi szorgalmi idő betartása mellett az 1858 évi XXXVIII t. c. 53. §. értelmében jelen mulasztásoknál — nem alkalmazható, mivel a szakasz megengedi, hogy a 10 éven felüli gyermekek a két hónapi szünetidőn felül még két hónapra a legnagyobb munkaidőben elengedhetők és csakis a vasárnap iskolába járásba kötelezhetők.

Ha tehát tanügyünk fejlődésére nézve hátrányosnak károsnak nem látszik a törvény ezen intézkedését tartjuk meg, ha jelen évben nem is, de a jövőben a vizsgákat a 8 hónap bevégeztével, a tanítást azonban ha lesznek növendékek ki lehet tartani határozat szerint a 9 hónap végéig is, hogy így a szegény családfők a legnagyobb munka időben használhassák gyermekeiket és mentek legyenek a zaklatásoktól ne csak a szülők, hanem e téren hivatott közegek is.

y . . r.

Községi közgyűlés.

Folyt és vége

1. Tárgy: A regále ügyben kiküldött bizottság jelentése.

A jelentés egész terjedelmében felolvasott, a melyből kiténik, hogy a bizottság tényleg ez ügyben sokat dolgozott — kiténik az, hogy hova és mikor utazott, mire és mennyit költött — de hogy regále jogunkért mily magas kártalanítási összeget remélhetünk — esetleg a megváltás által községünk mennyi kárt szenvedhet stb. ezt nem bírtuk abból kiérteni.

A bizottság érintkezésbe lépett országgyűlési képviselőnkkel. W e k e r l e akkor volt titkár ma pénzügyminiszterrel, legutóbb dr. Schmidt titkárhoz lettek utasítva stb.

Végül kéri a mellékelt 389. frt 49 król szóló költség számla összegét kintalványoztatni.

Hubacsek Pál saját hibája folytán a jelentésből egy tétel kimaradt, az, ő most személyesen oda csatolja. Szentare kellett utaznia, hogy némi okmányokat kivegyen a kért okmányt a számvevőség nyugta nélkül akkor kiadta — kéri a közgyűlést, hogy a határozza el a számvevőség megnyugtatót.

A költség számla felolvasása után:

Pap Ákos főjegyző felel, hogy egy kis különbség van, a költség számla is jelentésben felhozott összeg között a jelentés 389. frt 49 kr. ennek a költségjegyzékben pedig csak 382. 49 frt van kiténtve.

Egy hűtlen leánykához.

Szerettelek, s szeretlek mostan is;
Bár elfeledted hűtlen; — kedvesed.
S az esküt melylyel boldogá tevél,
Nem is hívém, hogy már is meg szeged.
Hányszor mondott hazug szót bibor ajkad,
Midőn össze fott csókba ajakunk;
S azt mondad, hogy csak engemet szeretsz
Hogy együtt élünk, s majd együtt halunk.
S megszálltál hűtlen leányka, . . . meg
Nem is hívéd, hogy szívem megreped,
Élj boldogul! ha engem elfeledve,
Ülsz kedvesed ölen, Isten veled!

Hoffer Géza.

Jó tanács a leányok figyelmébe!

(A „Mindszent-Szegvár és Vidéke” eredeti tárcája.)

Igaz, hogy régi magyar közmondás, hogy a világ tanácsot ad, de kalácsot nem, én is azt tartottam szem előtt azon időben midőn férjhez menendő leány voltam, össze tévesztettem a világ és a szüleim tanácsát, azt hittem hisz az mindegy tanács, és tanács közt nincs különbség, de ezen csekélynek mondható tévedésem által lettem életem hosszu során át szerencsétlenné.

Mindőn serdülő leány voltam már azon kezdtem gondolkodni, hogy nekem mikép fog egy szép, fiatal gavalér udvarlom kerülni, hisz nem akarom magam dicsérni, de én sem állottam hátul ott, hol a szépséget osztották a leányoknak, és még ott sem, hol egy kevés kacérságot lehetett tanulni s ebből kifolyólag egy kissé hamis is voltam.

Denikve nem is kellett nekem soká tündőnőm udvarlóm után mert, rövid idő alatt annyi

Az egyensúly helyre állittatik.

Schönfeld ha jól tudja ezen költségeket a váltásügyi pénztár már előlegezte, tehát csak is utalvány kell.

Zsótér figyelmezteti a bizottságot, hogy a költségjegyzékből a nyugtábelvétel költsége ki maradt.

A jelentés tudomásul vétetik. Az iskolaszék által a közgyűlés elé terjesztett több rendbeli ügyek tárgyalása.

Olvastatott: Gyapjas Pál iparos magán rajztanító abbéli kérelme, hogy ez évben általa tanteremért fizetett 25 frt házbért a község által neki vissza fizetessék. Az iskolaszék e kérelmet pártólólag terjeszti a közgyűlés elé.

A közgyűlés a 25 frt kintalványozását a házipénztárból ezuttal elrendeli.

Olvastatott Vitos tanító Koncné és Vitosné tanítónők kérelme, hogy a község nekik is valamint a többi tanító és tanítónőknek van, 2—2 hold föld élvezetési jogát adja

Korom Gáspár. Amennyiben már maga a kérvény is felel, hogy „ha a község anyagi körülményei megengedik” kéri a földet, már pedig anyagi körülményeink semmi tul kiadást meg nem engednek, szerinte a kérvényt el kell utasítani; mert ellenesetben majd holnap a tanyai tanítók jönnek fizetés felemelést kérni.

Wimmer Károly kötelességének tartja, hogy felszólaljon, úgy is mint iskola széki elnök, de úgy is mint képviselő. A tanyai tanító nem kérhet fizetés felemelést mert már okleveles tanítónk nincs is. A tanfelügyelő is bele egyezett már abba, hogy ne háborgassuk a jelenleg ott működő ideiglenes tanítókat. Kérelmezők kérelmének szerinte hely adandó, mert nem jó az ha egyik tanító többet kap mint a másik, ha az illetők egy forma állást foglalnak el.

Kiss Pál József úgy látja, hogy a tanyai gyermekekre nem nagy gond van, oda jó tanítónak akár ki is, ez pedig nem helyes. A tanyai tanítók fizetése javításék ne a községbelieké a tanyáról szöknék az okleveles tanítók a faluból nem, ő a földet nem adja.

Seres sem szavazza meg, szintén szükségesebbnek látja a tanyai tanítók fizetésének javítását.

Schönfeld Márton ideiglenesen, mint személyes pótlékot megszavazza.

Pap Ákos nem földel jutalmazná a kérvényezőket, hanem ennek megfelelő pénzüsszeggel.

Schönfeld nem fogadja el előtte szóló indítványát, mert a tanítók okszerűen kezelve azt a kis földjét sokkal több hasznat képes producálni mint azon földnek legmagasabb haszonbérre.

Hubacsek Pál ha arról van szó, hogy javítsunk szerinte is inkább a föld mint pénzzel történjék az — mert nagyobb pénzfizetés után az illőnek nagyobb nyugdíj igénye is van, ajánlja adassék kérvényezőknék 2—2 hold föld, de

Folytatása a mellékleten.

volt az udvarlóm, hogy lány barátom irigy szemmel néztek rám, és udvarlóm pedig oly dühösen egymásra, mintha valamennyi mind külön, külön országból valók lettek volna, és folytonosan egymást hecelték mert mindegyike az első helyet akarta elfoglalni úgy a szobáinkban mint a szivemben, pedig addig mig nekem nem kezdtek udvarolni valamennyien igen jó barátok voltak.

Tudvalevő dolog az, hogy minden csatában kell egy győztesnek lenni, de ezen alkalommal két győztes lett és pedig az egyik nálam a másik szüleimnél győzött, az én győztesem (ép úgy mint némely lánynál meg van azon szokás ma is.) Árpád egy csinos, szép fiatal jól beszélő tehetséggel bíró gavalér volt, ki tele birta volna beszélni, ha tán tiz fülem lett volna is, hitegetéseivel és mézes ígéreteivel, hogy mily boldog fogok lenni, és mi mindent fog nékem meg tenni ő ha az övé leszek. Én úgy hittem neki, mintha azon később bizonyult hazugságai szent irás lett volna, elhatároztam, hogy hozzá fogok menni nőül, és egymásnak vallomást tettünk szerelmünkről, s elhatároztuk, hogy egymástól csak a halál fog elválasztani, de még szüleim erről mit sem tudtak.

A szüleim győztesse Kálmán, egy igen szerény kevésbé beszédes, keveset ígerő s mind később bizonyult sokat tevő fiatal ember volt, ki szüleimnek annyira megtetszett, hogy neki ígérték kezemet, de én Kálmánra rá sem hederítettem kinevettem és bárgyu fiatal embernek neveztem, szóval társaságát kerültem ha hozánk jött a konyhába vagy a szabadba távoztam mintha ott teendőm lett volna, honnan rende-

TÁRCZA.

Kikelt a viola . . .

Kikelt a viola
Kis kertem közepén,
Ha virít csokor lesz
Leánykám kebelén.

Csokor lesz kebelén
S koszoru homlokán;
Virágon viola . . .
Egymást szeretik tán?

De a sors könyvében
Másként volt megírva;
El kell hervadnod — ah —
Szegény kis viola:

Gyilokkal kezében
Jött a dér az éjjel;
Mért nem nekem, mint
Te neked halni kell?!

Ne hajdtsd le fejecskéd
Egyetlen violám;
Szeretlek hisz tudod,
Ha nem is mondanám!

S ha tudnám, hogy téged
Megmenteni bírlak:
Le dobnám szivemet
Mélyébe a sírnak.

Hypokrates.

Melléklet a „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ 12-ik számához.

a tanyai tanítók fizetését is javítaná az esetben, ha oda okleveles tanítókat kapunk évi 30 frtal.

Seres határozottan ellene van minden fizetés felemelésnek, lakosságunk, úgy az gynevezett tanyai „gazda“ mint a belterületi lakosság nagyon szegény. Nem hiszi, hogy volna község ez országban másik, mint Mindszent, hol oly nagy községi adót fizessenek. Azt azonban nem kéri senki, hogy valjon birunk e még többet is fizetni, hanem a községi háztartás költségeit e helyett, hogy leszállítani igyekeznének azok inkább évről-évre emelkednek — ily viszonyok mellett a tönknek megyünk elébe.

Kovács Imre azt ajánlja, hogy van a községnek egy 7 holdas birtoka, ez adassék javítás esetén a tanítóknak.

Wimmer Károly. Az iskolaszék azt határozta, hogy a váltsági földekből adassék át a 6 hold föld elvégre is a birtok tényleg a község tulajdona azért hasznabert nem tartozik fizetni. A 7 hold földet nem bánatná, hogy az továbbra is a község házipénztárának jövedelmezzen.

Seres részéről kijelenti, hogy ily móddal is ellenzi a javítást, jobbnak tartná, ha ez összeg a szegény iskolás gyermekek felruházására fordíthatnák, mert megnézhetni vasár-és ünnep napokon templomba menő gyermekek ruházatát, pedig ilyenkor csak a legjobba öltöznek, 30—40 között sem találni egygyet is akin csak tűrhető öltözet is lenne, és ez okozza leginkább, hogy oly sokan nem is küldik gyermeküket iskolába.

Wimmer Károly. A szegényebb osztály éppen nem fizet adót, azok e kötelezettség alul fel vannak mentve az adó alatt mi nyugunk leginkább, könnyebben megkeresi a munkás ember kenyerét, s könnyebben él, mint a fertály földes gazda.

Haasz nem ellenzi mint már előbb is mondá a javítást, de nem tartja elfogadhatónak a váltsági bizottság abbeli ajánlatát, hogy hasznabert nélkül engedje át a földet, hanem ajánlja, hogy azért közép hasznabert fizessen a község.

A kérvény elfogadatik a 2—2 hold földkiadatnirendeltetik a zony hozzá adással, hogy ha a tanyára a község okleveles tanítókat kap, azok fizetése is hasznabert összegével felfogemeltetni.

4 tárgy: A váltsági bizottságba Szobotka G. helyett egy új tag választás.

Jelöltek: Korom Gáspár és Haasz Juda. Korom Gáspár megválasztott.

5 tárgy. Nagy Bálint és társai kérvénye melyben 10 hold földet kérnek libalegelőnek évi 10 frt hasznabért.

Tary Endre indítványára elutasítottak.

Helyi és vegyes hírek.

— Kérjük t. előfizetőinket kik még a negyed évi előfizetéseikkel hátralék-

sen csak szüleim hívására mentem be, vagy ha Kálmán esetleg a szabadba ért, hidegen fogadtam, megkínáltam, hogy menjen be, szüleim bent vannak a szobában, de én mindég kiunt maradtam; többször láttam, hogy Kálmán szeretne az én székem mellett lévő kerti üres széken helyet foglalni, de én azzal soha meg nem, kínáltam. tehát kénytelen volt a szüleim társaságát szobánkban felkeresni. Ellenben ha Árpád a szabadba ért a kerti szék egyikére mutatva helyet, hogy üljön le, és órák hosszáig halgattam mézes csevegését, melyet rendszerint kölcsönös csók szakított félbe.

Egy májusi szép holdvilágos estén szüleimmel együtt a kert fának lombjai közt sétáltunk, és atyám a kert kellő közepén lévő pad előtt meg állván mond: üljünk egy keveset már meg untam a sétát, én balról akartam helyet foglalni de atyám közből ültetett és ekkor hozták szüleim tudomásomra, hogy kezemet Kálmánnak ígérték, s követelték beleegyezésem de én tagadó vállaszt adtam, s egyszersmint kijelentettem, hogy én Árpádnak ígertem szívemet és máshoz nem is fogok nőül menni; dacára szüleim kérésének és figyelmeztetésének, nem fogadtam el tanácsukat, hanem sirva kértem szüleimet, hogy engedjék meg Árpádhoz menetelemet mert én inkább a Tiszába ugrok mondám még sem leszek neje Kálmánnak; sokáig nem engedtek kérésemnek szüleim sőt meg tiltották, hogy Árpád házukhoz járjon, de láták folytonos sirásom, kívánságomnak elegettek megengedték, hogy az Árpádé lehessen, s ugyan azon év ősszén fényes menyegzői ünnepélyt rendeztünk, és örök hűséget esküdtünk

ban vannak, azt hozzánk beküldeni szíkedjenek.

— A „Délmagyarországi munkás-szövetkezett“ alapszabályai Mindszent székhelyvel jóváhagyattak, és a szegedi kir. törvényszéknél a a társas cégek jegyzékébe bejegyeztetett.

— **Sövényház** község jegyző állásának elnyerésére mint biztos forrásból értesülünk Pity István szegvári jegyzőnek van legtöbb kilátása.

— **A szülői gondatlanságnak** majdnem áldozata lett f. hó 11-én Marton Lajos helybeli lakos 6 éves kis fia. Marton t. i. a kiáradt Tisza közepén álló kis házikóban lakik, hol kis gyermekeit már többek figyelmeztetése dacára is a víz szélén és a parthoz kötött csolnakban engedte játszani. A nevezet napon is a kikötött csolnakban evezgált a kis fiu és onnan a vízbe bukott az evedzővel együtt, a mi az életét mentette meg, mert a gyorsan odaérkezett segély az evedzöt görcsösen szorító fiut még ideje korán kimentette.

— **Verekedés.** Egyik helybeli félreeső koresmában vidáman kártyázott f. hó 11-én Pap Imre helybeli lakos, több hegedű művész cigányal. Nem is volt közöttük semmi szóváltás addig, míg midegyiknek pénzüke volt. De amidőn a cigányok kezdték észre venni, hogy keservesen összehegedült pénzüke már-már átvándorol Pap Imre zsebébe, felbőszültek és Pap Imrét hamis játszással gyanúsították, a miből később egész csata fejlődött ki közöttük, melynek Pap könnyen áldozatul esett volna, ha a járó-kelők ki nem veszik a hős Pháro ivadéka kezeik közül, kik már Papnak fején egy két centiméter mély késszurást ejtettek. A cigányokat a kiküldött csendőrség egymáshoz láncolva kísérte a hűvösre. Papnak a bátorsága ugylát-szik nem igen tört meg, mert az őt kihalgató őrmesternek igyszólt: „eresze ki azokat a cigányokat őrmester ur, majd elbá-nok én velük.“

— **Egy cigány karavánt** toloncolt f. hó 15-én a vásárhelyi rendőrség községünkbe továbbítás végett. A karaván az esteli órákban tartotta diszbevonulását községünkbe, melynek kényelmes elszállásolásáról és ellátásáról vendégszerető előjáróságunk azonnal gondoskodott amennyiben a karaván férfi tagjait az ugyne-egymásnak, de alig, hogy a mézes hetek elteltek az én Árpádom soha haza nem jött a hivatalból rendes időben hanem egy egyszer mint máskor rendesen este 11—12 órakor kopogtatott ajtómon s midőn bejött az volt az első szava, hogy mennyire el van törődve mert sok íródai teendője volt, s főnökének azzal akar kedvet szerezni, hogy munkáit este is végzi. Teltek a napok hétről-hétre és a következő hó 1-én havi fizetésének éppen felét hozta haza s elmondta, hogy a pénztárban nem volt elegendő pénz készlet s ennél fogva fizetésének felét nem kapta ki. Ekkor kezdtem gyanus lenni és puhatolni mi nem is maradt siker nélkül, mert meggyőződtem, hogy az én Árpádom esténként végzett munkái által nem főnökének, hanem a hivatal közelében volt vendéglős és annak bogárhaju szép lányának szerzett kedvet.

Igy folyt ez és folyik már 13 év óta, nem hogy a szüleimtől hozott hozomány szaporodnék hanem napól-napra fogy és nem sokára meg fogom érni, hogy hozomány, szerelem és férjem hűsége egyszerre fogy el, a boldogságom pedig már rég letelt.

Kálmán a szüleim győztesse kít én bárgyúnak neveztem, ugyan azon év őszén egy lány barátnémat vette nőül, ki hozományát napról-napra szaporította szomszédságunkban éltek boldogul úgy mint egy pár gerlice a zöld lombok közt, melynek láttára hányszor tettem magamnak szemre hányást, hogy szüleim jó tanácsát elnem fogadtam. Így küzdök boldogtalanul míg ellenben én lettem volna lány barátném helyett boldog életemben.

K. R. Csany.

vezett „garics“-ba, míg a nőtagokat és a gyermekeket a község háza udvarában rekesztette el mellőlük rendelvén két kisbirót megőrzésük végett. Érdekes jelenet volt, midőn a felelőséggel megbízott kisbirók a karavánt sorba állítva annak tagjait megolvasták, a mely nem kevesebb mint 42 tagot számlált. Ugyanez alkalommal kenyeret osztottak ki közöttük a mi a kisbirók szerint bizonyára izlett nekik, mert az éjjfolyamán a kis rajkok mindig kenyérért visitottak. Másnap reggel a karaván Kistelekre kísértetett át, honnan ismét továbbitják addig, míg illetőségi helyükre érnek.

— **Nazarénus jegyesek** jelentek meg 16-én a szolgabírói hivatalban. A vőlegény alázattal jelenti, hogy ő magának Orosházáról egy nőt hozott a kivel egybekelni óhajt és kéri a főszolgabíró urat, hogy itt mindjárt adja össze őket, mert ők „hivők.“ A főszolgabíró ur alig birta nekik megmagyarázni, hogy az eskettetés hatás körén kívül áll.

— **A katonai lóvásárló bizottság** Szentesen csak négy lovat tudott vásárolni s ezeket is — kupecektől, szentesi gazda lova egy sem volt katonai szolgálatra alkalmas.

— **A Herkules és cipész-legény.** Lódi, cikusanak Herkulese megjárta Vásárhelyen. A nagy versenybirkózásban egy cipész-legény, Gácsér János úgy földhöz vágta, mint a tökököt. Ezt kifogásolták a csepürágó művészek s új birkozást kívántak. Gácsér másodszor is földhöz vágta Herkules urat. Ekkor Gácsér mondta, hogy: három a magyar! Ámde Herkules ur úgy találta, kettő is elég volt.

— **Szerencsétlenség.** Csütörtökön este Kétegyháza mellett két embert és két lovat összehozott a vonat. A lovak és az egyik ember száz meg száz darabban szórodott el a sinek mellett, a másik ember is nagyon összetört a életben maradásához nincs semmi remény.

— **A kis lutri megszüntetése** kormánykörökben legkomolyabb megfontolás tárgya. Tisza Kálmán, miniszterelnök azon kijelentést tette, hogy mihelyt meglesznek a módok és eszközök a kis lutri megszüntetése folytán bekövetkező bevételi hiány fedezésére, a lutri megszüntetéséhez azonnal hozzá lehet fogni. Ausztriában is munkálkodnak a kis lutri eltörlésén. Kilátásunk van tehát arra, hogy ezen, népre oly káros intézmény végre valahára el fog pusztulni a föld színéről.

— **Dohányzási tilalom.** Connecticut amerikai államban törvényt hoztak, szigoruan megtiltva a fiuknak és leányoknak 16 éven alul a szivarozást. A ki 16 evnél fiatalabb gyermekeknek szivart, vagy dohányt ad el, 50, dollárig terjedhető pénzbírsággal sújtható. Ha ily éretlen gyermeket szivarozva találunk, két hétre elzárhatják vagy pénzbírsággal büntethetik. Oly szülők, kik gyermekeiket e tekintetben segítik, szintén felelőségre vonhatók. — Nálunk is így kéne!

— **A biztosító közönség** érdekében. A „Kecskeméti Lapok“-ból olvassuk. A magyar-francia biztosító részvénytársaságról, ennek milliókra menő üzletvesztései miatt oly nyugtalanító hírek terjedtek el, melyek teljesen meg-ingatják azt a bizalmat, melyet a nagyközönség e biztosító társaságnak előlegezett. E nyugtalanító híreket a nevezett társaságnak a mult héten tartott közgyűlése nemcsak, hogy el nem oszlatta, de még meg is erősítette, mert oly óriási veszteségekről van a szó, mint a minőknek a biztosítási téren még eddig soha sem volt párja. A társaság közgyűlése a főrésztvényesek érdekében kimondta, hogy az üzletet továbbra is folytatja, de hogyan lesznek a biztosított felek érdekei megóva, ha a tartaléktőkék az üzletre „rámentek“? Miután a társaság bajai nincsenek szánálva és a közönség érdekeinek biztosítására semmi sem történt: nagyon természetes, hogy a társaság élete ily körülmények között csupa vergődés marad. A biztosító közönségnek teszünk szolgálatot, mikor figyelmeztetjük, hogy biztosítási ügyeiben ezentul a leg-

nagyobb ovatossággal és körültekintéssel járon el és ne engedje magát cifra, nagyhangzú, üres ígéretekkel félrevezettetni.

— **Művészeti estély.** Ma valamint hétfőn és kedden érdekes estélyeket fognak élvezni. Szikszay István hazai zene színművész, Köncöl Luiza asszony színművésznő és Prielle Margit társával a fővárosi „Művészeti estélyek“ mintájára három előadást fog rendezni nálunk, még pedig a Judik-féle ház udvarán felállított szinkörben. A műsorozat oly változatos, hogy bizonyára a mi közönségünk is igyekezni fog a nálunk ritkán található élvezetben részesülni.

Községi ügyek.

E rovat alatt lapunk rövid fenállása óta is, már több ferdeségek, hiány és mulasztásokra hívtuk fel községi előljáróságunk figyelmét. Egyes esetekben meg is szivelték az általunk mondottakat és lett is némi foganatja, de legtöbb esetben, noha belátták felszólásunk jogos és igazságos voltát nem voltunk képesek őket közönyös keleti merengésükből felzavarni, vagyis a cselekvés terére léptetni. Így jártunk a sürgött vizmerítő korlát felállításával, így az egy nagyon szükséges állatorvosi állás rendszerítésével. Hasztalan reméltük, hogy az új előljáróságott, hol község és a község jólfelfogott érdeke kivánni fogja nem fog szükeblüsködni, s szavunk nem fog a pasztában elhangzani. Csálódunk! és ennek bizonyításául a fellebb mondottakhoz még az alábbi is csatoljuk.

Községünk egész területén nincs tégláégető kemence, de talán már több mint egy évtizede mult, hogy magán egyén iparszerűleg tégláégetést nem folytattott, ha téglá kellett a község lakosságának Szentesre — vagy Szegvárra kellett érte menni és ott drága pénzen megvenni — amit még a fuvarköltés tetemesen drágábbá tett. A volt előljáróság az utóbbi időben e bajon segitendő a falu mellett a község tulajdonát képező telken téglát veretett és égettetett a mi még egyrészt a lakosság ebbeli igénye sokkal előnyösebben kielégített — addig a község házipénztárának javára is szép jövedelmet hajtott.

Nem tudjuk mi okból hagyott fel a község a tégláégetéssel **ma** — midőn arra az új építészeti rendszabály miatt még sokkal inkább szükségünk van mint valaha volt? Ha már a község érdekéből nem is, de a községi pénztár érdekében nem kellett volna azt beszüntetni, annál kevésbé mert községünk házi pénztárának nagyon is szüksége volna a téglá égetésből nyert jövedelemre.

Talán még van idő arra, hogy a téglá verést megkezdhessék a mivel tekintve a jelenlegi olcsó munka erőt nem kellene késedelmeskedni, összel pedig kiégettetni.

Ajánljuk ezeket az illetékeskörök figyelmébe.

L. — s.

Levelezés.

Guta, 1889. máj 15.

Tekintetes Szerkesztő ur!

„Irgon a ki tud“ ezen négy szavakkal fog talán tekintetes szerkesztő ur a (szerkeztői üznetben) megtszelní, és ha kockázatom csak azon okból teszem, mert következő ügy szíven fekszik és felszólalni kényszerít.

Szólok pedig a „halászati törvény“ tárgyában:

Tény az, hogy midőn a kocsi kereke egy új vágányba megy át, a bennülök zökkenést éreznék, ha azonban kátyuban megy, úgy fel is fordulhat a kocsi, az utasok pedig kifordulnak és vagy meg sebesülnek, de holtan is maradhatnak a földön. A halászati törvény oly mély kátyu a utunkon mely halászaikat felfordulásal fenyegeti, mely azok életüket illetve életpályájukat, jövedelem forrásukat megtámadni fogja.

Nem vagyok hivatva a törvényt részleteiben tárgyalni és nem is szükséges halászaiknak annak árnyoldalait magyarázni, mert azt mindegyik saját tapasztalatai folytán és a viszonyaihoz hépest kiismerheti, itt csak annak

orvoslásáról batorokodok szólni, melyet a magas miniszteriumnál kieszközölni talán lehetséges lenne.

Tudomásom szerint azt megis kísérlették egynehányan, és találkoztam is t. Danicska József ural Budapestén mikor ezen ügyben fáradozott.

Itt rejlik a hiány melyet észlelni volt alkalomt. i. az, hogy egyik vagy másik ténne valamely lépéseket a társai otthon resignacioval engedik a zivatart fejük felett elvonulni, annélkül, hogy egyet is lépne, pedig jól esne nekik ha valaki valamit ténne a törvény megváltoztatás iránt, de ki legyen az? Ki áldozza fel magát annyira a közjóért, utazzon és költsön mikor még pártoló vagy biztató szavakat sem intéznek hozzá érdekelt társai

Itt a testület hiányzik mely t. halászaink által ha alakítva lenne okvetlen üdvössé válna. Egy „Halászok egyesülete“ melynek befolyásos és szakértő képviselője van, képes erélyesen és célszerűen fellépni, de ha annak megalakulása a magas körökben tndomásul vétetett az ezen szakmába vágóügyben, annak képviselője véleményadás miatt megkérdetetik.

Bátorkodom tehát a t. halászó urakat felkérni alakítassék egy a halászok érdekét megvédő egyesület válaszanak annak élére oly férfiakat kik képesek az egyesület érdekét, „idejében“ szem előtt tartani, és melyek a tartandó értekezletek illetőleg gyűlések által a testület tagjainak tanácsait és véleményeit meghalgtatva azokból a legjobbat magukévé teszik.

Az áldozat mely egyenként hozandó lenne; oly csekély, hogy az ily szép és hasznos intézménnyel szemben számba sem vehető.

Egy heti lap mely az egyesület ügyeit közölné szellemileg is üdvössen hatna.

Én halászzal nem foglalkozom ugyan, de 15 év óta háló kereskedésem folytán, balaton, tizza és a dunai halászzal szoros összekötetésben vagyok, velők szenvedek és velők érzek, készséggel kezét nyújtok ott ahol tehetem. Fogadjá Tekintetes Szerkesztő ur legmélyebb üdvözetemet és vagyok

kiváló tisztelettel
A b e l e s M ó r.

Acsongrádmegyei új főispán.

A hivatalos lap 15-ik száma közli Zsilinszky Mihály kinevezését Csongrádmegye főispánjává. Az ujonnan kinevezett főispán életrajzi adataiból a következőket közöljük: Zsilinszky Mihály született B.-Csabán 1838. május 1-én Elemi tanulmányait szülővárosában és Orosházán, a gimnáziumot Szarvason, akadémiai és egyetemi tanulmányait Budapestén, Halleban és Berlinben végezte. Látkörének szélesbitése céljából utazásokat tett Németországban, Svájcban, Francia és Olaszországban. A két előbbi országban a tanügyi viszonyokat tanulmányozta; a két utóbbiban pedig kiválóan a műtörténelmi emlékek foglalták el figyelmét. Tapasztalatainak és komoly tanulmányainak eredményeit közölte is részint az időszaki sajtóban, részint pedig önálló irodalmi dolgozatokban. A porosz és svájci középiskolákról, valamint hazai tankönyvekről több bírálatos dolgozat jelent meg tőle 1861-ben. A békési ev. esperesség egyhangulag tanáru hívtá meg a szarvasi főtanodához, hol mint a magyar irodalom és történelem tanára, mint könyvtárnok, levéltárnok és az ifjúsági önképzőkörnek elnöke, tizenhárom évig működött. Hivatalos elfoglaltsága mellett irodalommal és művészettel foglalkozott. Szenvedélylyel rajzolgattott, festett és művelte a zenét. Azonkívül könyveket irt és fordított, úgy, hogy tanárságának minden évére egy-egy kötet megírása esik. Legelső dolgozata volt: „Az egyetemes történelem életirati vázlatokban.“ Két kötet 1866-ban. Ezt követte „A m. költészet és szónoklat kézikönyve.“ E mellett újjászerezte a több kiadást ért Dierner-féle „Magyarország történelmét;“ közrebocsátotta és bevezetéssel ellátta Vajda Péternek „Buda halála“ című hátrahagyott szomorú

játékát; összegyűjtötte a „Kossuth-dalokat;“ lefordította Lamartinenak 1848-iki forradalomtörténetét“ és Leckynek híres munkáját, „A fölvilágosodás keletkezésének és befolyásának történelme Európában;“ átdolgozta Horvitznak széptani pályanyertes munkáját „Széptani levelek“ címe alatt. Önálló dolgozataiból kiemelendők: „A magyar hölgyek jellemrajzai;“ Szarvas város történelme és jelen viszonyainak leírása; „A széptan előcsarnoka;“ A ker. hit és erkölcs tan. stb. A politikai viszonyok azonban Zsilinszkyt is elvonták a tanári pályától. A protestáns egyházban a pátens visszavonása óta új élet kezdődött. A kinevezett adminisztrátorok helyét rendesen választott szuperintendensek foglalták el. Az egyházkerületi gyűléseken az ország legelőkelőbb prot. emberi kezdetek szerepelni, akik Zsilinszkyt is a magok körébe vonták. Majd a megyei gyűléseken szólt meg, mint balközépi polgár, hol nemcsak a pártjabeliek, hanem a Békésmegyében akkoriban kisebbségben levő Deák-párti főbb emberek figyelmét is magára vonta. Tomcsányi József főispán és báró Wencheim Béla miniszter voltak az elsők, akik Zilinszkynek a magyar parlamentre való küldését sürgették. De ez csak akkor történt meg, mikor az országos fuzió alkalmával Békésben is megszűnt a bal- és jobboldal közötti éles harc. Zilinszky nagy szolgálatakat tett a fuziónak „Békés“ című lapjával, melyet akkoriban ő szerkesztett, s melynek annyi előfizetője volt, amennyi sem azelőtt, sem azután nem volt egy Békésmegyei lapnak sem. Békésmegyének nem volt olyan közérdeke, melyet Zilinszky nem szolgált volna, ha kellett, szóval; ha kellett, tóllal. Ezért választotta őt meg 1875-ben a gyomai választókerület — Trefortnak egykori választókerülete, országgyűlési képviselőnek, mely minőségben két országgyűlési ülészakban oly eredménynyel működött, hogy őt endrői választói a tett szolgálatok elismerésül aranytollal tisztelték meg. Az 1881—84-iki országgyűlésen szülővárosát, B.-Csabát képviselte. Az ország kulturális és anyagi érdekeinek előmozdításáért többször felszólt. Az 1881-iki árvíz alkalmával sokat fáradozott a vízzel elöntött kerületének megmentésén. Áttanulmányozta a Békésmegyei Körös-szabályozás történelmét és anak alapján kellő szakismerettel szólott a tárgyhoz. E részbeni cikkei megjelentek a „Békésmegyei Lapok“-ban és külön lenyomatban is e cím alatt: „Árvízveszély és vízszabályozás Békésmegyében“ A szakférfiak elismerőleg nyilatkoztak e tanulmányáról. Már a fentebb feltüntetett irodalmi dolgozatai után, melyekhez pótlólag említenünk kell a „Békésmegyei Okmánytár“ kiadását és nyolcz kötetben kiadott „Békésmegyei régészeti és művelődéstörténeti társulat Évkönyvét“ is; az akadémiai 1878-ban megválasztotta Zsilinszkyt tagjai közé.

Az új főispán kinevezéséről Baross Gábor ideiglenes belügyminiszter megyénk közönségét a következő leiratban értesíti:

Csongrádmegye közönségének.

Szentesen.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május hó 9-én kelt legfelsőbb elhatározással — előterjesztésemre — **Zsilinszky Mihályt Csongrádmegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.**

Erről a vármegye közönségét értesítem.

Budapest, 1889. évi május hó 11-én.

Baross.

Az asszonyirtó szörnyeteg.

— Gyömbér Pál ember-mészárlásai. —

Ennek a véres évtizednek egyik legnagyobb, legkegyetlenebb gonoszterveje, akihez fogható a régi szegedi vár rabkazamatái se látak, Gyömbér Pál, a 29 éves parasztfiú, aki ép elmével, vas izmokkal és vadállati szívvvel egy év lefolyása alatt hat iszonyu vérfürdőt rendezett Csongrádmegye területén. A véres kezű szörnyeteg nyolc áldozatot terített le, akik

közül ötnek véres teteme a föld alatt nyugszik, egy széthasított koponyával élet és halál közt vergődik ma is s áldozatai közül csak kettő menekült meg úgy, hogy súlyos sebeiből lábadozóban van.

A londoni asszonypusztító Jack nem dolgozott iszonyubb kegyetlenséggel s józanabb elmével, mint ahogy Gyömbér Pál darabolta szét kurta nyelvű, köszöriült élű, nehéz foku súlyos vasbaltáival áldozatainak a fejét.

A két balta éle beletompult a koponya csonttörésbe s vastag vérrozsa száradt rá falaira.

Pedig utóljára, nem is régen, április 6-án sujtott le a gyilkos baltája a nyolcadik áldozatra, Fazekas Istvánnéra a szegvári tanyákon, ahol aztán a megye véres kezű s hiena-szívű rémét végre el is fogták a szőlőkben küzdelmes üldözés után, midőn a félig agyonvert áldozatot hátrahagyva, menekülni akart.

S a hatszoros gyilkos lelkiismerete, amilyen szenzációs, ép olyan megdöbbentő vallomást tett. Az általa már a csendőrség előtt is beismert gyilkosságokon kívül többek közt a vizsgálat során az oly régóta rejtélyt képező kisteleki kettős rablógyilkosság gyanuja is reá nehezedett, de Gyömbér makacsul szegte hátra a fejét, két hétig egyebet se vágott oda a vizsgálóbírónak, minthogy ő mindent megmondott, amit cselekedett.

— Ne keressék az urak én rajtam több ember lelkét! kiáltott fel.

Nehéz volt a vizsgálatnak ez a része. A kisteleki kettős rablógyilkosság ügyében már előbb 2—3 gyilkosjelölt volt.

Legutóbb a hírhedt Krupmlis féle rablóbanda négy tagjára nehezedett a gyilkosság gyanuja, melyet megerősíteni látszott egy, a rablók kezén talált revolver, melyet a meggyilkolt öreg Tisócki István tulajdonának ismertek föl.

Molnár Elemér vizsgáló bíró azonban fölfedezte Gyömbér Paliban az öreg Tisócki-pár gyilkosát s bizonyítékokkal a kezében, törte meg annyira, hogy a szörnyeteg, a bizonyítékok sulya alatt csaknem lerogyva, alábbszállott, félig síró hangon megszólalt így: —

— Ugy is látom, hogy mindent tudnak az urak, elmondom hát, legalább könnyebb lesz ettől is a lelkem.

Aztán pedig, hogy a vizsgáló bíró a magába szállni készülő gyilkost ál ígéretekkal: hogy könnyebb lesz a sorsa, hogy nem akasztják fel stb., még inkább meglágyította, kitört belőle a szenzációs vallomás:

— Kitalálták az urak, én öltem meg az öreg Dirizs Tisóckit, meg a feleségét.

És az a borzalmas elbeszélés, amelyben előadta a két öreg lemeszárlását és a ház kirablását, minden részletével egybevág a kettős gyilkosság ügyében megtartott helyszíni vizsgálat adataival.

Erre a vizsgálóbíró így szólt az előtte megtörve álló hatszoros gyilkoshoz:

— Most már együtt van mind. Hányan is vannak a lebaltázottak?

Gondolkozott a gyilkos.

— Biz én nem tudom.

— Nem tudja kend. Számolja csak kend elejétől végig.

A szörnyeteg szinte megrázkodni látszott s valahányszor a bűnjeleket, a rablott tárgyakat elébe tartotta a bíró, levágta a fejét s idegesen rángatózott.

A védelme pedig az első szótól az utolsóig a — nyomorúság.

A vérfürdők.

Az asszonyirtó szörnyeteg, Gyömbér Pál 19 éves korában csapott fel a dologtalan, országotkerülő életből zsványnak. Nem csirkén kezdte, hanem mindjárt, tehéne, amiből 3 darabot hajtott el. Ezért meg is szenvedett.

Azt erősen hangoztatja, hogy előre eltökölt szándéka nem volt gyilkosnak lenni. Rabolni akart.

— Uram — mondá a bírónak — a szükség élesítette ki baltámat.

— Hát hisz éppen most mondta, hogy nem volt szándéka ölni? Minek volt az éles balta?

— Féltem, hogy levernek. Legyen mivel védeni magam.

S az első rablási útja 1880. évi február 19-én Csongrádra, Förgeteg Bálint rozzant viskójába vezette. A két öreg, Förgeteg Bálint és felesége voltak az első vérfürdő áldozatai. Az öreg förgeteg fejét darabokra baltázta, az asszonyon is életveszélyes sebeket ütött, de ez a rögtöni halált okozó csapást azzal kerülte ki, hogy már holtnak tetette magát.

A lemeszárolt öregektől néhány összekapargatott forintot s rossz gunyákat rabolt el a gonosztevő, aztán a vérbe-fagyba hagyott öregekre rázárta az ajtót. Az öreg asszony később eszméletre tért, de mozdulni nem tudott s úgy feküdt ott csaknem 48 óráig a férje véres holtteste mellett tehetetlenül nehéz sebeiben, míg végre rájuk akadtak.

Ismét elővette a baltát február 29-én, tehát 10 nappal az első kettős gyilkosság után, betért éjnek idején Balázs Borbála szentesi roszirü asszony korcsmájába.

— Hát ott miképpen hajtotta végre a gyilkosságot? kérdé a bíró.

— Bátorságot ittam. Rendesen úgy szoktam, mert a bor nélkül semmire se vagyok használható.

S itt megemlíti a szörnyeteg, hogy mindenik rablógyilkosságot ittas állapotban követte el.

Iszonyu kegyetlenséggel darabolta szét Balázs Borbála korcsmárosné fejét. Micsoda áldozatára hirtelen, orozva vetette rá magát s egy csapás a fejére elég volt neki, de vágott rajta vagy hatot. Aztán lehuzta a holttest ujjáról az aranygyűrűt, kiszedte a fülönfüggőit, fölpackolt egy csomó férfi ruhát, csizmát s menekült.

S most, hogy a szörnyeteg kézre került, a meggyilkolt asszony fülbevalóit, gyűrűjét megtalálták a gyilkos feleségénél.

Ezután néhány hónapig tiszta volt a keze a vértől az emberi vérebnék, aki ez alatt néhány betörést és lopást követett el, míg 1888. szeptember 15-én fölrázta az egész megye lakosságát a kisteleki kettős gyilkosság, melyet szintén Gyömbér Pál követett el.

Az öreg Tisócki-pár bórzasztó lemeszárlásáról szálíngó híreket a magába szálló gyilkos azzal egészíti ki, hogy előbb az asszonyt, akit lerészegített, aztán az öreg Tisóckit akkor sujtotta le, midőn az ajtó előtt pihenőre vackolt.

A gyilkos előadása minden borzalmasságával egyezik a kettős gyilkosság helyén eszközölt szemle eredményével.

Hogy mennyi pénzt rabolt el az öregektől, azt nem tudja bizonyosan, csak annyit mond, hogy biz az szép kis összeg volt megtalálták nála az öreg Tisócki apró pénzes zacskó alaku bőrbugyellárisát, a feleségénél az öreg Tisóckiné papucsát, egy ruhakefjét s a fiatal Tisócki ruháját.

— Maga tudta, hogy másokat gyanúsítottak a gyilkossággal. Nem furdalta a lelkiismeret? kérdé a bíró a gyilkost.

— Tudtam, hogy büntetlenül csak nem akasztják föl.

S a Tisócki-pár megölése után a baltázó szörny, 12 napra már kiszemelte újabb áldozatát, Vince Rókusnét, akire szentes határbeli tanyáján, midőn egyedül volt otthon, november 27-én délután tört reá.

A baltáját a Tisócki-pár lemeszárlásakor a kutba dobván, most egy nehéz tölgyfa mán-gorló súlyokkal verte le Vincénét. Áldozatának fejét darabokra zuzta, aztán, szokás szerint a rabláshoz látott. Ezért az életért 24 frt s néhány ruhadarab jutott neki s a zsákmánnyal Mindszentnek vette útját, ahova már az esti

órákban megérkezett s a szeretőjénél Pap Erzsébetnél, akit másnap, miután a vért lemosta a kezéről, oltárhoz vezetett a mindszei templomban.

A mézes hetek alatt Csanyon egy embertől elrabolta a bugyellárisát, melyben 30 frt volt. Feltörte a szentesi vámházat stb.

A véres munkában azonban nem sokáig tartott pihenőt. A sikereken felbuzdulva, újra munkához látott s baltájával fölvegyverkezve tért be december 17-ikén este Szentesen Lévi Léni korcsmájába, s ott éjfélig szedte magába „a bátorságot.”

Ez volt az első eset, hogy a szörnyetegnek nem sikerült teljesen befejeznie véres munkáját. Éjfél tájban, mint ez megírva volt, a rendes terv szerint elő rántotta a baltát s lesujtott áldozatára.

— Kemény koponyája volt, — szötte bele a vallomásba ridegen a szörny-ember, aki aztán előadta, hogy háromszor sujtott le az asszonyra, de az rettenetesen sivalkodva, birokra kelt vele. Kivülről zaj hallatszott. Egy a házban lakó ember tért éppen haza s ez elől a szörnyeteg elmenekült. Az egész várost felverte már hajnalban az eset. A gyilkosnak nyoma veszett.

Ez a balsiker a szörnyeteg elriasztotta Szentesről és vidékéről, de nem attól, hogy véres munkáját folytassa.

S legutóljára, amidőn végre torkon ragadták a gazembert, a szegvári tanyákon szabdalta össze baltával Fazekas Istvánnét a múlt április hó 6-án délután.

A hatodik védfürdő áldozata a súlyos baltacsapások következtében agyzuzódást szenvedén, megöriült s azóta élet-halál közt vergődik a boldogtalan asszony.

A gyilkos csak azt sajnálja, hogy üldözői elől nem sikerült a szegvári szülők közt a kutba ugrana, amiben megakadályozták.

Az akasztófára, melyre annyira megőre, ma még nem gondol. Legalább a vizsgálóbíró előtt annak a reményének ad kifejezést, hogy nem kötik fel, mert „szépen vallott.”

A szörnyeteg esküvéje.

Kutassák, mert érdemes — a lélektan buvárok, hogy micsoda rettenetes lelke, micsoda hiena-vére és micsoda agyrendszere lehet e nek a hatszoros rablógyilkosnak, aki mig egymásután verte szét áldozatainak a fejét, addig a leggyöngédebb szerelmi viszonyt folytatta egy mindszei leánnyal, Pap Erzsébettel.

Ezt a leányt a szenteshatári vérfürdő után néhány órával az oltár elé vezette.

Tán még véres volt a keze, midőn menyasszonyával, akit öt esztendeig szeretett, a mindszei templomba lépett, hogy az Isten előtt hűségi fogadalmat tegyen.

A menyasszony nem tudta, hogy egy többszörös gyilkosnak esküszik örök hűséget. Nem tudta, hogy a vőlegénye által az előző éjszakán gyöngéden fülébe aggatott arany függők egy véres holttestemről valók, hogy az ujjára huzott aranygyűrűt a szörnyeteg az áldozatok egyikének ujjáról szerezte, mindezt nem tudta a leány, mint ez most kiderült.

A szörnyeteg esküvéje a legidegrázóbb rémregényekbe illő érdekes fejezet.

Vince Rókusnét 1888. évi november hó 27-én délután meszárolta le Gyömbér Pál s az elrablott 24 frttal s a meggyilkolt asszony fiának tiszta ruhájával és csizmájával Mindszent felé menekült. Este már elérte a falut. A réten egy gémes kutnál lemosta a kezéről a vért s este 9 órakor zörgetett be a menyasszonyához, akivel már ki is volt hirdetve. A gyöngéd szerelmi találkozón egyszer csak így szól Gyömbér Pál a leányhoz:

— Hoztam neked virágom menyasszonyi ajándékot. Tartsd az ujjad ide!

S ráhuzta a leány ujjára a gyűrűt, az arany fülönfüggőket pedig a fülébe illesztette.

Kérdezte a menyasszonya, hogy honnét vette a szép ékszereket, amire gyöngéden felelt

a szörnyeteg, hogy kéz alatt vette a kubik-munkán szerzett pénzéből.

Aztán belenyúlt a zsebébe s kivette a rablott 24 frtot.

— Ez a papnak való! mondá.

S másnap reggel felöltözött a boldog völegény a meggyilkolt Rókus Vincéné fiának a ruhájába, felhuzta annak a csizmáját és úgy vitte Pap Erzsébetet az esküvőre.

Két hét múlva pedig a szentesi Lévi Lénit baltázta le iszonyu kegyetlenséggel.

Hogy gyöngédséggel viseltetett az asszonyirtó a saját felesége iránt, azt bizonyítja az asszony is, aki azt valja, hogy mindent hazahordott a gyilkos s arra kérte többször, hogy ne törje magát munkával, megkeres ő mindent, amit csak szemé-szája kíván.

A vizsgálóbíró előtt is sűrűn emlegeti a szörnyeteg a feleségét.

— Az asszony mit beszél? Ezt kérdezi.

A bíró fogással akarván élni, azt válaszolta, hogy az asszony erősen rávallott, de ő nem ismeri be, hogy tudott volna gyilkosságokról.

A gyilkos elkomorult.

— Tán szidott is, mi?

— Szidta bizony, mert ő nem tudott arról, amit kend cselekedett.

Nagyot nyögött a szörnyeteg s így felelt: Hát az igaz, hogy nem tudott.

A bünjelek.

Ezekkel sujtotta le a vizsgáló bíró Gyömbér Pált. A fáradhatatlan erélyvel s ügyességgel beszerzett véres balták s rablott tárgyak láttára lassan-lassan megadta magát, kimerült a tagadásban.

Ott fekszenek a bíró asztalán a következő bünjelek:

Két vérozsdás balta. Egyikkel Balázs Borbálát és az öreg Tisócki-párt gyilkolta le Gyömbér, a másikkal Förfeteg Bálintnak darabolta szét a fejét és Förfeteg Bálintnéen ejtett 5 vágást, de ezek nem okoztak halált. Ugyanezen baltával tett kísérletet Lévi Léni koponyáján, melyet nagyon „kemény“-nek talált.

Egy mángorló sulyok. Vince Rókusné fejét verte szét vele a gyilkos. A szétloccsant agyvelő vékony kéregben rászáradt a tölgyfa sulyok oldalára.

Egy törpe, vasnehéz széles fejű farkó, melyet a gyilkos maga készített baltával akácfa törzsből. A félholtra vert Fazekas Istvánné vére festé ezt a gyilkos szerszámot, akivel egy marhát le lehetne egy ütésre sujtani.

A rablott tárgyak közt: Tisócki István bugyellárisa, Tisóckiné papucsa, kendője, ruha-kéféje, Rókus Vincéné fiának ruhája, csizmája,

Balázs Borbála aranyfüggője, aranygyűrűje stb stb.

Minden kihallgatás alatt a gyilkos elébe teszük ezt a félelmetes kiállítást. Ettől remeg meg, mint a kísértettől. A vérfoltokat nem tudja nézni.

De azért nem jut eszébe a bitófa, melyet még az idén elkészítenek számára a szegedi csilagbörtön rabmühelyében s amelyre Kozarek ur fogja felhuzni annak rendje és módja szerint.

Irodalom.

Az Építési tanácsadó című vállalatból, Gonda Béla műszaki tanácsos e közérdekű művéből mejelent ifj. Nágel Ottó könyvkereskedésében, Budapesti Múzeum-köret a nemzeti színház bérházában a 3-dik füzet, mely a csatornázási mérnöki munkák díjazási módjait s a középítkezésekre vonatkozó általános és részletes feltételeket tartalmazza vagyis azon határozmányokat, a melyek a középületek s épügek az ipartelepek, lakóházak, gazdasági épületek stb. egyes munkanemére (u. m. kőműves-, ács-, vas-, lakatos-, asztalos stb.) nézve az építési szerződésekből kikötendők. A füzethez mellékelve van egy nagyobb minta-gazdasági udvar részletes tervrajza (alap-, homlokzati-, hossz- és keresztmetszeti rajzok). A füzet ára 30 kr. Különbösen az Építési Tanácsadóra előfizetni is lehet: Egész ivre (18 füzetre) 5 frt 40 krral, félivre (9 füzetre) 2 frt 70 krral.

Közgazdaság.

Gazdasági és üzleti tudósítás.

Egész héten folyton száraz és igen meleg időjárásunk volt, csak az utolsó nap örvendhetünk egy kis esőnek és a további esőzés nagyon kívánatos lenne.

A buzavetések a nagy hőség miatt nem igen fejlődhetnek, de reméljük, hogy az eső nagy előnyére lehet és már inkább javulni fognak.

Az őszi vetések különösen a koraiak szépen fejlődnek általában kedvezőek a kilátások.

A kukoricakapálás már sok helyen kezdett vette.

Buzában kínálat az alacsony árak miatt alig van és most is csak a múlt heti árakat jegyezhetjük.

Buza frt 6.60 rozs frt 5. kukorica frt 4. árpa frt 5.—550 minőség szerint zab frt 5.50—6 mind méter mázsánként.

Budapesti árak.

Tiszavidéki 78—80 kgos frt 7.50. — frt 7.35
Bácskai 78—80 „ frt 7.45. — frt 7.30
Erdélyi 76—78 „ frt 7. — frt 7.10

Határidő szállításra:

buza öszre frt 7.23.25 buza május júniusra frt 6.83.85 tengeri május júniusra frt 4.68.70 zab öszre frt 5.32.34.

Szerkesztői üzenetek.

Kérjük lapunk t. munkatársait és levelezőit, hogy a papírnak csak az egyik oldalára sziveskedjenek írni.

„Egy törekvő ifjú kiköszarazása“ bekosaraztatott.

Nagy-ó s z. Gratulálunk az aszistensekhez. Munkatársnő.

K. R. Csany. Kérjük továbbra is.

„Különtudósító“ Csany. Semmi újság?!

Emericus Budapesti pinkösi számunk szép irodalmi melléklettel jelenik meg, kérjük szives közreműködését.

K. P. J. ö nagyságának Ujpesti pinkösi számunkhoz esedezünk szellemi „gyöngyeiből.“

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: 6 óra 46perccel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé: délelőtt 10 óra 24 perccel, délután 7 óra 11 perccel.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 óraker, délután 3 óraker: omnibus-vonat reggel 6 óraker.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat, déli 12 óraker, éjjel 12 óraker, omnibus vonat délután 6 óraker.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 38 perc reggel, 1 óra 15 perccel d. u. 3 óra 25 perc d. u.

Szegedről Csongrádra indul 11 óra 9 perc 2 óra 18 p. d. u. Csongrádról Szegedre 1 „ 05 p. 4 óra 59 p. d. u.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 26 perc éjjel 11 óra 50 perc d. e.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Diamant Manó.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Kijelentem, hogy Süli Ferencet (Baksai Illés molnárját) jogtalanul bántottam meg e hó 8-án a piacon, a felőle alaptalanul mondottakat ezennel visszvonom.

Mindszentben, 1889. május hó 12-én.

Fülöp András.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Előnyös pálinka vétel.

Életpálinkát 50 literkint 12 frt törköly pálinkát 50 literenkint 20 frtért saját házzamnál bármikor is kapható.

Megyeri Pál, Mindszentben

volt regália bérlő.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPEST.

GYÁR és IGAZGATÓSÁG:
VI. külső váciut 1696.99.

VÁROSI IRODA és RAKTÁR:
VI. váci kórut 57.

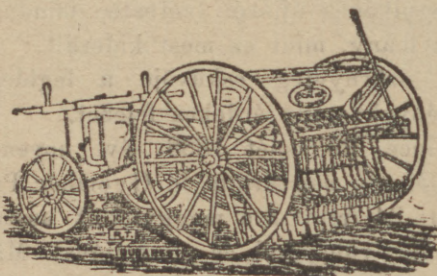
GŐZ- és JÁRGÁNCSEPLŐ KÉSZÜLETEK.

SCHLICK-féle szab.

KÉT- ÉS HÁROMVASU EKÉK.

SCHLICK-féle szab. „Haladás“ sorvető-gépek

Szóróvető gépek.

Schlick fél szab. Rayol-ekék, Schlick és Vidats féleeredeti egyvasu ekék és talajművelő-eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecs kavágók, répavágók, répazúzók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók, gabonatisztító rosták, örlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékreszei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

Jegyzet. Van szerencsém ezennel t. ez. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. váci kórut 57 sz. levő iródaink legnagyobb részét a külföldi váci uton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az eddigi iródi helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi iródat tartunk fenn, valaminek, hogy ugyanott építési cikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel

Mintaraktár és képviselő: Schlössinger Ferencznél Szentesen.

AZ igazgatósága.